

BÖLÜM 5

BASINÇ YARASI

Eda Özge YAZGAN¹

İçindekiler

- Giriş
- Basınç Yarası
- Basınç Yarasının Oluşması
- Basınç Yarası Risk Faktörleri
- Basınç Yarasının Oluştuğu Vücut Bölgeleri
- Basınç Yarası Riski Değerlendirilmesi
- Basınç Yarasının Evrelendirilmesi
- Basınç Yarasının Önlenmesi ve Tedavisine Yönelik Uygulamalar
- Sonuç
- Bilgimizi Sınayalım
- Kaynaklar

Neler Öğreneceğiz

- Basınç yarasının tanımını,
- Basınç yarasının oluşumunu,
- Basınç yarasının oluşumunu destekleyen risk faktörlerini,
- Basınç yarasının evrelendirmesi ve değerlendirilmesini,
- Basınç yarasının önlenmesi ve yönetimine ilişkin hemşirelik uygulamalarını öğrenmeyi hedeflemekteyiz.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, edaozge.yazgan@tozal.edu.tr

4. Basınç yarası evrelendirmesi nasıl yapılır?
5. Basınç yarasının önlenmesi ve yönetimine ilişkin hemşirelik uygulamaları nelerdir?

KAYNAKLAR

1. EPUAP (2014). Prevention and Treatment of Pressure Ulcers: Quick Reference Guide. *National Pressure Ulcer Advisory Panel*,2014; 75.
2. Taylor C, Lynn P, Bartlett J. Skin Integrity and Wound Care In: *Fundamentals of nursing: The art and science of person-centered care*. Lippincott Williams & Wilkins; 2018, 916-957.
3. Bluestein D, Javaheri A. Pressure ulcers: prevention, evaluation, and management. *American family physician*; 2008; 78(10): 1186-1194.
4. Margolis DJ, Knauss J, Bilker W, Baumgarten M. Medical conditions as risk factors for pressure ulcers in an outpatient setting. *Age and ageing*; 2003;32(3):259-264.
5. Benbow M. Pressure ulcer prevention and pressure-relieving surfaces. *British Journal of Nursing*; 2008;17(13), 830–835.
6. Hess, CT. *Wound care* (6th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins; 2008.
7. Bengy AF, Lamartine J, Sigauco-Roussel D, Fromy B. Newborn and elderly skin: two fragile skins at higher risk of pressure injury. *Biological Reviews*; 2022; 97(3); 874-895.
8. Labeau SO, Afonso E, Benbenishty J, Blackwood B, Boulanger C, Brett SJ, ... & Blot SI. Correction to: Prevalence, associated factors and outcomes of pressure injuries in adult intensive care unit patients: the DecubiCUs study. *Intensive care medicine*; 2021;47(4): 503-520.
9. Ayello EA, Delmore B, Smart H, Sibbald RG. Survey Results From The Philippines: NPUAP Changes in Pressure Injury Terminology and Definitions. *Advances in Skin & Wound Care*; 2018; 31(1): 601-6.
10. EPUAP, National Pressure Injury Advisory Panel and Pan Pacific Pressure Injury Alliance Prevention and Treatment of Pressure Ulcers/Injuries: Quick Reference Guide. Emily Haesler (Ed.) EPUAP/NPIAP/PPPIA; 2019.
11. Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği (YOİHD). *Basınç Yarası ve Aşamaları*. Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği 2018 Erişim Tarihi: 20.06.2022. https://www.yoihd.org.tr/images/cust_files/161118082243.pdf
12. Shiffman MA. Pressure Ulcers (Injury): Etiology, Prevention, Classification, Risk Assessment, and Treatment. In *Pressure Injury, Diabetes and Negative Pressure Wound Therapy* (pp. 3-9). Springer, Cham; 2017..
13. Gefen A, Alves P, Ciprandi G, Coyer F, Milne CT, Ousey K, ... & Schliuer AB. Device-related pressure ulcers: SECURE prevention. *Journal of Wound Care*; 2022; 31(Sup3a):S1-S72.
14. Leblebici B, Turhan N, Adam M, Akman MN. Clinical and epidemiologic evaluation of pressure ulcers in patients at a university hospital in Turkey. *Journal of Wound Ostomy & Continence Nursing*; 2007; 34(4): 407-411.

15. Tsaras K, Chatzi M, Kleisiaris CF, Fradelos EC, Kourkouta L, Papathanasiou IV. Pressure ulcers: developing clinical indicators in evidence-based practice. A prospective study. *Medical Archives*; 2016; 70(5): 379.
16. Mondragon, N., & Zito, P. M. Pressure injury. In *StatPearls* StatPearls Publishing, 2021.
17. Kuffler D. Techniques for wound healing with a focus on pressure ulcers elimination. *The Open Circulation & Vascular Journal*; 2010; 3(1).
18. Romanelli M, Clark M, Gefen A, Ciprandi G. (Eds.). (2006). *Science and practice of pressure ulcer management*. Springer-Verlag London Limited; 2006,67-73.
19. Mervis JS, Phillips TJ. Pressure ulcers: Pathophysiology, epidemiology, risk factors, and presentation. *Journal of the American Academy of Dermatology*; 2019; 81(4): 881-890.
20. Efteli EU, Gunes UY. A prospective, descriptive study of risk factors related to pressure ulcer development among patients in intensive care units. *Ostomy Wound Manage*; 2013; 59(7): 22-7.
21. Visscher M, Narendran V. The ontogeny of skin. *Advances in wound care*; 2014; 3(4): 291-303.
22. Greenhalgh M, Landis JM, Brown J, Kulich H, Bass S, Alqahtani S, ... & Cooper, RA. Assessment of usability and task load demand using a robotic assisted transfer device compared to a Hoyer advance for dependent wheelchair transfers. *American journal of physical medicine & rehabilitation*; 2019; 98(8): 729.
23. Sezgünsay E, Başak T. Yaşlılarda Basınç Yaralanması Risk Faktörleri. *Geriatrik Bilimler Dergisi*; 2019; 2(2): 50-57.
24. Karadağ, A, Karabağ Aydın A. Basınç ülserlerinde etyoloji ve fizyopatoloji. *Kronik Yarada Güncel Yaklaşımlar*; 2013; 1: 116-37.
25. Coleman S, Nixon J, Keen J, Wilson L, McGinnis E, Dealey C., ... & Nelson EA. A new pressure ulcer conceptual framework. *Journal of advanced nursing*; 2014; 70(10): 2222-2234.
26. Agrawal K, Chauhan N. Pressure ulcers: Back to the basics. *Indian J Plast Surg*; 2012; 45(2):244-54.
27. Tanrikulu F, Dikmen Y. Yoğun bakım hastalarında basınç yaraları: risk faktörleri ve önlemler. *Journal of Human Rhythm*; 2017; 3(4): 177-182.
28. Moore ZE, Webster J, Samuriwo R. Wound-care teams for preventing and treating pressure ulcers. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 2015;9.
29. Yücel A. Bası Yaraları Tanı ve Tedavisi. Ş. K. Erdost, & O. Çetinkale içinde, *Yara Bakımı ve Tedavisi*. İstanbul: Aksu Basım Yayın; 2008.
30. Anders J, Heinemann A, Leffmann C, Leutenegger M, Profener F, von RentelnKruse W. Decubitus ulcers: pathophysiology and primary prevention. *Dtsch Arztebl Int*; 2010; 107(21):371-81.
31. Altunel CT, Kartal SP. Dekübit ve bası ülserleri. *Akgül A, (ed). Gerontolojik/65+ Deri ve Sorunları*; 2019;1: 87-94.
32. Jiang Q, Li X, Qu X, Liu Y, Zhang L, Su C, et al. The incidence, risk factors and characteristics of pressure ulcers in hospitalized patients in China. *Int J Clin Exp Pathol*; 2014;7(5):2587-94.
33. Sullivan N, Schoelles KM. Preventing In-Facility Pressure Ulcers as a Patient Safety Strategy. *Annals of Internal Medicine*; 2013; 158: 410-416.
34. Alderden J, Cummins MR, Pepper GA, Whitney JD, Zhang Y, Butcher R, Thomas D. Midrange Braden Subscale Scores Are Associated with Increased Risk for Pressure Injury Develop-

- ment among Critical Care Patients. *Journal of Wound, Ostomy and Continence Nursing*; 2017; 44(5): 420–428.
35. Ayello EA, Baranoski S, Lyder CH, Cudigan J. Pressure ulcer, Baranoski S, Ayello AE, Wound care essentials: Practice principles, First ed, Philadelphia:Lipincott Williams&Wilkins, 2004;240-270.
 36. Ayello EA, Braden B. How and why to do pressure ulcer risk assessment. *Adv Skin Wound Care*; 2002;15(18):125-131.
 37. Karadağ A. Basınç ülserleri: Değerlendirme, önleme ve tedavi. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*; 2003;7(2):41-48.
 38. Anthony D, Parboteeah S, Saleh M, Papanikolaou P, Norton, Waterlow and Braden scores: A review of the literature and a comparison between the scores and clinical judgement. *J Clin Nur*, 2008; 17(5): 646-53
 39. Pancorbo-Hidalgo PL, Garcia-Fernandez FP, LopezMedina IM, Alvarez-Nieto C. Risk assessment scales for pressure ulcer prevention: A systematic review. *J Adv Nurs*, 2006; 54(1): 94-110. [CrossRef]
 40. Avşar, P. ve Karadağ, A. (2016). Waterlow Basınç Ülseri Risk Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması, geçerlik-güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 3(3), 1–15
 41. Bergstrom N, Demuth PJ, Braden BJ. A clinical trial of the Braden Scale for predicting pressure sore risk. *The Nursing Clinics of North America*; 1987; 22(2): 417-428.
 42. Kılıç HF, Sucudağ G. Basınç yarası değerlendirilmesinde sık kullanılan ölçekler. *JAREN*; 2017; 3(1): 49-54.
 43. Adıbelli Ş, Korkmaz F. Yetişkin hastalarda basınç yarası gelişme riskini değerlendirmede kullanılan ölçekler. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*; 2018; 9(2): 136-140.
 44. Qaseem A, Mir TP, Starkey M, Denberg TD. Clinical Guidelines Committee of the American College of Physicians* Risk assessment and prevention of pressure ulcers: a clinical practice guideline from the American College of Physicians. *Annals of internal medicine*; 2015; 162(5): 359-369.
 45. Edsberg LE, Black JM, Goldberg M, McNichol L, Moore L, Sieggreen M. Revised National Pressure Ulcer Advisory Panel pressure injury staging system: revised pressure injury staging system. *J Wound Ostomy Continence Nurs*; 2016; 43: 585-597.
 46. Gencer ZE, Özkan Ö. Basınç Ülseri Sürveyans Raporu. *Türk Yoğun Bakım Derneği Dergisi*; 2015;13: 26-30. <https://doi.org/10.4274/tybdd.81300>
 47. Çelik S, Dirimeşe E, Taşdemir N, Açık Ş, Demircan S, Eyican S, Güven B. Hemşirelerin Bası Yarasını Önleme ve Yönetme. *Bakırköy Tıp Dergisi*; 2017;13:134-139.
 48. Lee TT, Lin KC, Mills ME, Kuo YH. Factors related to the prevention and management of pressure ulcers. *CIN: Computers, Informatics, Nursing*; 2012; 30(9):489-495.
 49. Kottner J, Cuddigan J, Carville K, Balzer K, Berlowitz D, Law S. ve ark. Prevention and treatment of pressure ulcers/injuries: The protocol for the second update of the international Clinical Practice Guideline *Journal of tissue viability*; 2019; 28(2): 51-58.